

XUNTOS NO NADAL DE BEGONTE

Tería sete ou oito anos cando fun por primeira vez ver o Belén de Begonte. Era moi cativa. Dende aquela, volvín cada ano, coma unha cita obrigada. Aquel belén vivente impresionoume enormemente, máis ós ollos dunha nena que viu naquela montaxe todo un espectáculo de son e cor coma se da escenografía dunha representación teatral se tratase.

Comprobei que aquelas figuriñas se movían como por arte de maxia, desempeñaban distintos oficios do campo. As terras cultivadas, os animais nas propiedades daqueles que traballaban de maneira continuada, mentres alá ó lonxe nacía un neno que se había chamar Xesús. Todo comezaba ó amencer. Iniciábanse os labores e cada personaxe, ocupando o seu posto coma a tripulación dun barco, cumpría coa mecánica oculta que non víamos os nenos.

Transcorría a xornada e chegaba a noite, o lugar ía escurecendo ata quedar todo negro, coma a noite pecha na que morrían os primoxénitos de cada familia por orde do rei Herodes. Pero tamén se podía vivir no belén a chuvia e a tormenta, cos lóstregos que debuxan no ceo o sinal que ten na cara o mago dos nenos, Harry Potter, coa súa cicatriz. O belén era fantástico. E todos intentabamos repetir outra sesión, se se podía. Ás veces había moita xente esperando.

O Belén de Begonte segue a ser un dos que hai que visitar na provincia de Lugo. Permanece inmutable, sen alteracións que vaian máis alá das reformas necesarias para o bo funcionamento.

Cando chega o Nadal á cidade de Lugo pénsase na árbore, nas xuntanzas familiares, nos Reis Magos e no belén de Begonte, coma unha casa aberta a todo aquel que por esas datas queira entrar na vivencia dunha montaxe artística ó servizo dos seus visitantes.

Cando os cativos van alí por primeira vez, volven para o fogar con outra percepción do Nadal. Ven de maneira clara o que se lles conta moitas veces e que non logran entender. É unha historia máis, coma a da xente normal das aldeas onde viven os avós. Nun castelo hai un rei cruel ó que parece que non lle gustan os nenos. Chámase Herodes. Nun pequeno portal, entre a calor dun boi e dunha vaca nace un neno. Os seus pais son pobres. El é moi bonitiño e está deitado entre as pallas, como din os vilancicos populares.

Os nenos, mentres contemplan o belén “vivente”, amosan nos seus ollos un brillo especial, coma se experimentasen outra sensación diferente. Van coas familias ou en excursión co colexio e volven cun calendario que leva unha imaxe do que nunca se borrará da súa mente: Begonte e o seu belén no Nadal.

Chegan os primeiros días de decembro e comezan a escribirse as felicitacións, algunhas van para moi lonxe, precisan o tempo. Non vaia ser que por problemas de moito correo nos últimos días non cheguen ó seu destino no seu momento. As rúas e os comercios deixan ver que as festas chegan, coa súa típica simboloxía, coas

cores vivas e coas iconas da estrela fugaz da paz, que guía ós Reis Magos ata o portal onde naceu o Neno, o adoptado Papá Noël e maila árbore de Nadal, ese piñeiro que, xunto co acivro que comen os cervos, representa en todos os países as datas que se aproximan.

É o Nadal tamén a época do ano na que se lembra ós que están fóra e ós que xa non están connosco. A lembranza trae á memoria imaxes doutra época, sufrindo coas persoas que marcharon do noso lado. Por iso o Nadal se converte ó mesmo tempo en días de tristura, entre todo o mar de ledicia. Volvamos a mente cara a atrás e vaíamos por primeira vez a Begonte, para ver o Belén, para ter diante dos ollos a experiencia do Nadal vista, entendida por un neno.

Está todo branco fóra, vemos caer as folepas de neve a través das fiestras e ole a mandarina, é un dos arrecendos propios destas datas, xunto ós doces sabores dos turróns e dos pratos típicos dos festexos, en cada fogar, que se enche de calor humana, palabras de amor e xoguetes para os máis pequenos.

Pero tampouco nos podemos esquecer nestas datas, de toda aquela xente que non ten nada que comer, dos nenos que non terán nada debaixo da árbore como gasallo, quizais porque nas súas chabolas tampouco haberá ningún piñeiro engalanado con cintas nin con luces escintilantes. Non visitarán o Belén de Begonte nin ningún outro, non verán o Nadal nada máis que en que é

decembro. Non terán na mesa nin polvoróns, nin figos pasos, tampouco lagosta nin caviar. Sorte se tiveran auga, ¿quen pensa na champaña e nos bos viños? Só algo para levar á boca e unha boneca vella para que xoguen os seus catro fillos, nunha familia desas.

Merquemos unha libra menos de turrón para nós e démosllela a eles. Ou uns paquetes de pastas e latas, que dende os centros comerciais onde os recolle a xente que traballa nese tipo de axuda en acción se mandarán ós destinatarios. Se iamos

gastar centos de euros en xoguetes para os cativos da familia, non nos guíemos polo consumismo e reservemos algo para eses nenos que non teñen nada. Polo menos levemos a algunha asociación parte dos xoguetes vellos, que non estragados. Podemos crear unha pequena ilusión con pouco máis que un coche ou unha boneca que están no garaxe, collendo po. Todo o que sirva para debuxar o sorriso dun neno e implantarlle unha dose de esperanza na vida é pouco. O Nadal é o mellor momento de facelo.